

RJ

27.9.2013

Opetus- ja kulttuuriministeriö

kirjaamo@minedu.fi

tutke@minedu.fi

OKM/122/040/2011

LAUSUNTO AMMATILLISEN KOULUTUKSEN TUTKINTOJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMISTÄ KOSKEVASTA LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI

Kemianteollisuus ry pitää TUTKE2 -ryhmän valmistelemaa ehdotusta ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämiseksi pääosin onnistuneena. Suomalaisen koulutusjärjestelmän vahvuutena on aiemminkin ollut työelämälähtöisyys, ja nyt esitetty uudistus vahvistaa mahdollisuuksia ottaa työelämän tarpeet entistä paremmin huomioon.

Kiinnitämme huomiota erityisesti seuraaviin kohtiin:

Tutkintojärjestelmän säädökset ja rakenne

- Ehdotetut **muutokset lainsäädäntöön selkiyttävät** ammatillisen koulutuksen säädöskokonaisuutta toivotulla tavalla. OKM:lle ja OPH:lle ehdotetut tehtävät ja valtuudet tutkintojärjestelmää koskevien säädösten ja määräysten antajina ovat mielestämme perustellut.

Tutkintojärjestelmän uudistumisen ja koulutuksen työelämävastaavuuden kannalta on kuitenkin tärkeää pitää huolta, että **jatkossa työelämästä nousevat muutostarpeet voidaan ottaa huomioon joustavasti**, eikä esim. ennalta määrätyn aikataulun puitteissa (vrt. nykyisin kerran vuodessa tehtävät muutokset tutkintorakenteeseen).

- Mahdollisuus suorittaa ammatillisia perustutkintoja joko opetussuunnitelmaperusteisesti tai näyttötutkintona on ollut ja tulee jatkossakin olemaan yksi koulutusjärjestelmämme vahvuus. Kaksi eri tapaa suorittaa ammatillisia tutkintoja ja näissä käytetyt erilaiset termit ovat aiheuttaneet jossain määrin epäselvyyttä työelämän kentällä. **Terminologian yhdenmukaistaminen ja täsmentäminen esitetyllä tavalla poistaa epäselvyyksiä** ja auttaa hahmottamaan koulutusjärjestelmän kokonaisuutta nykyistä paremmin.
- Pidämme hyvänä ratkaisuna, että ammatillinen tutkintojärjestelmä tulisi edelleen sisältämään **kolme tutkintotasoa**, perus-, ammatti- ja erikoisammattitutkinnot. Tämä rakenne vastaa mielestämme hyvin työelämän tarpeita.

Eri aloilla käytännöt sekä eritasoisten tutkintojen vaativuus ja tarkoitus ovat vaihdelleet. Käytännössä alakohtaisia eroja ei voida täysin eliminoida, mutta **määrittelemällä nykyistä tarkemmin eri tutkintotasojen antaman osaamisen vahvistetaan tutkintojärjestelmän yhdenmukaisuutta ja selkeyttä.**

Tutkintojen mitoitus osaamispisteinä

- Ammatillisten perustutkintojen **mitoituserusteiksi esitetään osaamispisteitä** Eurooppalaiseen ECVET-järjestelmään nojautuen. Tutkintojen määrittelemisen niiden tuottaman osaamisen eikä suoritettujen opintojen kautta, on työelämän näkökulmasta perusteltu. Osaaminen ratkaisee, ei osaamisen hankkimistapa tai oppimiseen kulunut aika.
- Käytännössä osaamispisteiden määrittely kattavuuden, vaikeusasteen ja merkittävyyden kautta tulee kuitenkin olemaan erittäin haasteellinen tehtävä. **Pidämme erityisen tärkeänä, että työelämän asiantuntijoilla on mahdollisuus olla mukana tutkintojen mitoitustyössä.**

Mitoitus nostaa esiin myös eri alojen tutkintojen erilaisen vaativuuden. Vaikka kaikki ammatilliset perustutkinnot on mitoitettu siten, että ne voitaisiin suorittaa kolmessa vuodessa, ovat erot eri alojen tutkintojen vaativuudessa väistämättömiä.

- Osaamispisteitä ei olisi tarkoitus ottaa käyttöön näyttötutkintojärjestelmässä aina-kaan ensi vaiheessa. Tämä ei saa kuitenkaan muodostua kynnykseksi siirryttäessä perustutkinnoissa tutkintomuodosta toiseen.

Yhteiset ja vapaasti valittavat opinnot

- Kannatamme ehdotusta ammatillisena perustutkintona suoritettavien tutkintojen rakenteesta: tutkinnot koostuvat ammatillisista, yhteisistä ja vapaasti valittavista tutkinnon osista.
- **Yhteisiä aineita** koskevan ehdotuksen mukaan aineet ryhmiteltäisiin neljään ryhmään. **Yhteisten aineiden opetus tulisi liittää mahdollisimman tiiviisti ammatillisiin opintoihin.** Tämä edistäisi mm. matematiikan ja luonnontieteiden oppimista ja lisäisi näiden aineiden opiskelumotivaatiota. Pidämme myös tärkeänä, että yhteisissä aineissa kiinnitetään huomiota nykyistä enemmän yleisten työelämävalmiuksien rakentamiseen.
- Pidämme **valinnaisuuden lisäämistä** ja henkilökohtaisten opiskelu- ja oppimispolkujen mahdollisuutta sinänsä tärkeänä asiana. Opinto-ohjauksen ja tiiviin työelämäyhteistyön kautta on kuitenkin huolehdittava siitä, että yksilöllisistä tarpeista tehdyt valinnat **tuottavat tarkoituksenmukaisia tutkintokokonaisuuksia ja palvelevat työllistymistä.**

Lausunnon keskeinen sisältö

- Kokonaisuutena TUTKE 2-ryhmän ehdotukset palvelevat hyvin kemianteollisuuden tarpeita. Lainsäädännön muutokset ja terminologian yhtenäistäminen selkiyttävät tutkintojärjestelmää sekä työelämän että tutkinnon suorittajan näkökulmasta.
- Työelämästä nousevat muutostarpeet tutkintojärjestelmän rakenteisiin ja sisältöihin tulee jatkossa voida tehdä joustavasti ilman tarpeettomia viivytyksiä.
- Tutkintojen mitoitus osaamispisteinä tulee olemaan vaativa tehtävä. Työelämän näkemys tulee ottaa huomioon tutkintojen osaamisalueita pisteytettäessä.

- Tutkintoihin sisältyvät yhteiset opinnot tulisi liittää kiinteästi ammatillisiin opintoihin. Näin vahvistetaan oppimista ja opiskelumotivaatiota. Yleisten työelämävalmiuksien painoarvoa tutkinnoissa tulee myös vahvistaa.
- Henkilökohtaisten opiskelu- ja oppimispolkujen mahdollisuuksien lisääntyessä tulee mm. riittävällä opinto-ohjauksella huolehtia, että suoritettavat tutkinnot vastaavat ennen kaikkea työelämän tarpeisiin ja tukevat työllistymistä.

Ystävällisin terveisin

KEMIANTEOLLISUUS RY

Riitta Juvonen